

Útil

O outro día pretendía explicarlle a un meu sobriño, aquí en Madrid, que cousa é a aliteración. Estabamos nunha casa moi pouco provista de material "ad hoc" cando, mira por onde, reparei que na miña mochila viaxaba o 'Diccionario metodoloxico de análise literaria' (Editorial Galaxia, Vigo 2001) de Arcadio López-Casanova; libro que estes días anda comigo por mor de me ocupar del. Meu dito, meu feito. Xaiña lamos os dous, o rapaz e máis eu, por un camiño aliterativo da man de Iglesia Alvaríño, Novoneyra e García Bodaño. Carlos Domínguez, de Madrid de sempre, nunca tal se vira. E eu sentínme moi confortado de ilustrar coas nosas vellas palabras o descoñecemento en materia de imaxes literarias do cativo. Así que de entrada este volume de Arcadio, exquisitamente presentado por Galaxia, ten un valor práctico, e como tal non será cousa de lelo todo seguidíño, senón petiscando aquí e acolá, ou indo ás entradas correspondentes cando sexa mester. E non obstante eu lin este libro paso a paso, e agora volverei a el cando o precise. Por iso estou en condicións de dicir que se trata dun volume rigoroso e cheo de método (como de Arcadio López-Casanova), mais tamén escrito coa sabencia e amestría literaria que caracterizan ao noso ilustre poeta e estudioso transterrado. Naturalmente os autores escollidos para ilustrar cos seus poemas (ou anacos deles) canto aquí se di, forman parte —na súa meirande parte— do máis grando da nosa literatura. Aínda que isto sexa, desde logo, relativo. Hai grandes poetas, com se sabe, que traballan baixo mínimos, con tal escasez de imaxes que fan pouco doado o comentario de textos. Ben ao contrario, existen pirotécnicos que todo o artellan a partir de arsenais metafóricos, que en realidade non pretende senón impresionar ao lector con semellante faramella. Por certo, vou agora á entrada metáfora do volume de Arcadio López-Casanova, e atopo a seguinte definición: Forma (externa) da imaxe (v.) de fundamento obxectivo, baseada na identidade, e que amosa dous tipos direciados: 1. In praesentia... 2. In absentia..., etc. etc. Para ilustrar a metáfora Arcadio bota man de novo de Aquilino Iglesia Alvaríño, pero tamén de Cuña No-

vás, de Amado Carballo, de Ricardo Carballo Calero. Igual alguén pode pensar que estou esaxerando coas bondades e virtudes deste libreo, obviamente de lectura e consulta obrigadas para quen queira saber o que se coce na análise textual entre nós, pero tamén fora do noso ámbito. Ben, neste caso levamos ao incrédulo á voz Hipérbole, como se sabe "figura de relevo enfático coa que se esaxera a expresión, sexa para aumentar ou ben rebaixar unha determinada realidade". Aquí atopamos a Joan Airas:

Pero tal coita ei d'amor
que maior non pod'om'aver.

Pero tamén a Rosalía de Castro. E así sucesivamente poderíamos afondar polo miúdo neste libro tan cheo de rigor como de fermosura, e que sen dúbida ningunha (e aínda que algún poda abraírse) é do máis ameno. Porque, xa se dixo, ven ilustrado con mostras poéticas, así que a parte de texto científico pode tamén entenderse como unha escolma. Naturalmente o volume (o primeiro dun conxunto que, xa se ve, empeza pola poesía), acompáñase dunha bibliografía impecable, na que a partir de agora entra el mesmo por dereito propio, mais tamén duns índices utilísimos para o manexo dun libro tan académico como de lectura fluidísima, e xa se sabe que ambos termos non deberían ser un oxímoro: "procedemento que, baseándose na equivalencia romántica por oposición (relación de contrariedade (v.), dá lugar a unha expresión pode responder a dous esquemas básicos: etc. etc.". Ata agora quen quixera poñer un exemplo de oxímoro tiña que citar —un supoñer— o tersiano "Vivo sin vivir en mí y sin alta vida espero que muero porque no muero". Desde o libro de Arcadio López-Casanova do que hoxe damos noticia podemos citar coa mesma prontitude e exactitude, e maior achegamento e veciñanza a Rosalía de Castro, Amado Carballo, Avilés de TaraMaría Mariño, Cuña Novás ou Luz Pozo Garza. Un traballo, pois, o de Arcadio útil e rotundo.

VICENTE ARAGUAS

O 'Diccionario metodoloxico de análise literaria' de Arcadio López-Casanova é un volume rigoroso e cheo de método, mais tamén escrito coa sabencia e amestría literaria que caracterizan ao noso ilustre poeta

